

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۷۴۴

ذکر

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۷۴۴، «زیل» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «زیل» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «زیل» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۷۴۴
ریشه	زیل
تعداد تکرار	۱۰
تعداد مشتقات	۷
تعداد ریشه مرتبط	۱۱۲

فهرست مشتقات

۱. تَزَالُ (۱)	۲. تَزِيلُوا (۱)	۴. زَلْتُمْ (۱)	۵. فَرَزْنَا (۱)
۲. تَزَالَتْ (۱)	۷. يَزَالُونَ (۲)	۶. يَزَالُ (۲)	

فهرست ریشه‌های مرتبط

۱. اتى (۳)	۲۴. جى ء (۲)	۴۷. ريب (۱)	۷۰. طوع (۱)	۹۳. كلم (۲)
۲. اخر (۱)	۲۵. حيب (۱)	۴۸. رجل (۱)	۷۱. عيد (۱)	۹۴. كون (۲)
۳. ارض (۱)	۲۶. حبط (۱)	۴۹. رحم (۱)	۷۲. عذب (۳)	۹۵. لعن (۱)
۴. الله (۱۱)	۲۷. حتى (۵)	۵۰. ردد (۲)	۷۳. عرر (۱)	۹۶. مری (۱)
۵. الم (۱)	۲۸. حرف (۱)	۵۱. رسل (۱)	۷۴. عفو (۱)	۹۷. موت (۲)
۶. اله (۱۱)	۲۹. حرم (۳)	۵۲. ريب (۲)	۷۵. عقم (۱)	۹۸. نسو (۱)
۷. امر (۱)	۳۰. حسن (۱)	۵۳. سبل (۱)	۷۶. عكف (۱)	۹۹. نسی (۱)
۸. امم (۱)	۳۱. حشر (۱)	۵۴. سجد (۲)	۷۷. علم (۳)	۱۰۰. نقض (۱)
۹. امن (۳)	۳۲. حصد (۱)	۵۵. سرف (۱)	۷۸. عمل (۱)	۱۰۱. نور (۱)
۱۰. انس (۲)	۳۳. حفظ (۱)	۵۶. سوع (۱)	۷۹. غير (۱)	۱۰۲. هدى (۲)
۱۱. انن (۳)	۳۴. حکم (۱)	۵۷. سير (۱)	۸۰. فتن (۱)	۱۰۳. هلك (۱)
۱۲. اهل (۱)	۳۵. حلل (۲)	۵۸. سئل (۱)	۸۱. قبل (۱)	۱۰۴. وثق (۱)
۱۳. اول (۲)	۳۶. خرج (۱)	۵۹. شرک (۳)	۸۲. قتل (۴)	۱۰۵. وحد (۱)
۱۴. ابي (۱)	۳۷. خلد (۱)	۶۰. شکک (۱)	۸۳. قرء (۱)	۱۰۶. وضع (۱)
۱۵. بعث (۱)	۳۸. خلف (۲)	۶۱. شهر (۱)	۸۴. قرب (۱)	۱۰۷. وطء (۱)
۱۶. بعد (۱)	۳۹. خمد (۱)	۶۲. شىء (۳)	۸۵. قرع (۱)	۱۰۸. وعد (۲)
۱۷. بغت (۱)	۴۰. خون (۱)	۶۳. صحب (۱)	۸۶. قسو (۱)	۱۰۹. وله (۱۱)
۱۸. بلغ (۱)	۴۱. دخل (۱)	۶۴. صدد (۲)	۸۷. قطع (۲)	۱۱۰. يوسف (۱)
۱۹. بنى (۲)	۴۲. دعو (۱)	۶۵. صفح (۱)	۸۸. قلب (۳)	۱۱۱. يوم (۲)
۲۰. بين (۲)	۴۳. دنو (۱)	۶۶. صنع (۱)	۸۹. قلل (۱)	۱۱۲. يئس (۱)
۲۱. جبل (۱)	۴۴. دور (۱)	۶۷. صوب (۲)	۹۰. قول (۴)	
۲۲. جعل (۳)	۴۵. دين (۲)	۶۸. ضلل (۱)	۹۱. کبر (۳)	
۲۳. جمع (۳)	۴۶. ذکر (۱)	۶۹. طلע (۱)	۹۲. کفر (۶)	

فهرست آیات

۱. {البقرة - ۲۱۷} يَسْأَلُونَكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ قُلْ فِيهِ كِبِيرٌ وَصَدٌّ عَن سَبِيلِ اللَّهِ وَكُفْرٌ بِهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِخْرَاجُ أَهْلِهِ مِنْهُ أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ وَالْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا يَزَالُونَ يُقَاتِلُونَكَ حَتَّى يَرُدُّوكُمْ عَن دِينِكُمْ إِنِ اسْتَطَاعُوا وَمَنْ يَرْتَدِدْ مِنكُمْ عَن دِينِهِ فَمَا يُمِيتْ وَهُوَ كَافِرٌ فَأُولَئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَأُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ
۲. {المائدة - ۱۳} قِيمَا تَضْفَهُمْ مِيقَاتُهُمْ لَعْنَاهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَاسِيَةً يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَن مَوَاضِعِهِ وَنَسُوا حَظًّا مِمَّا دُكِّرُوا بِهِ وَلَا تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَى خَائِنَةٍ مِنْهُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاصْفَحْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ
۳. {التوبة - ۱۱} لَا يَزَالُ بُنْيَانُهُمُ الَّذِي بَنَوْا رِيبَةً فِي قُلُوبِهِمْ إِلَّا أَنْ تَقَطَّعَ قُلُوبُهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ
۴. {يونس - ۲۸} وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا مَكَاتِكُمْ أَنْتُمْ وَشُرَكَاءُكُمْ فَزَيَّلْنَا بَيْنَهُمْ وَقَالَ شُرَكَاءُهُمْ مَا كُنْتُمْ إِبَانًا تَعْبُدُونَ
۵. {هود - ۱۱} وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَا يَزَالُونَ مُخْتَلِفِينَ
۶. {الرعد - ۳۱} وَلَوْ أَنَّ قُرْآنًا سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ أَوْ قُطِّعَتْ بِهِ الْأَرْضُ أَوْ كُلُّمَّ بِهِ الْمَوْتَى بَلْ لِلَّهِ الْأَمْرُ جَمِيعًا أَفَلَمْ يَنبَأِ الَّذِينَ آمَنُوا أَنْ لَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَهَدَى النَّاسَ جَمِيعًا وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا تُصِيبُهُم بِمَا صَنَعُوا قَارِعَةٌ أَوْ تَحُلُّ قَرِيبًا مِّن دَارِهِمْ حَتَّى يَأْتِيَ وَعْدَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ
۷. {الأنبياء - ۱۵} فَمَا زَالَتْ تِلْكَ دَعْوَاهُمْ حَتَّى جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خَامِدِينَ
۸. {الحج - ۵۵} وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مِرْيَةٍ مِنْهُ حَتَّى تَأْتِيَهُمُ السَّاعَةُ بَغْتَةً أَوْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ
۹. {غافر - ۳۴} وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلُ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا زِلْتُمْ فِي شَكٍّ مِمَّا جَاءَكُمْ بِهِ حَتَّى إِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَن يَبْعَثَ اللَّهُ مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ مُّرْتَابٌ
۱۰. {الفتح - ۲۵} هُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوكُمْ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَالْهَدَى مَعْكُوفًا أَنْ يَبْلُغَ حِمْلَهُ وَلَوْ لَا رِجَالٌ مُّؤْمِنُونَ وَنِسَاءٌ مُّؤْمِنَاتٌ لَّمْ تَعْلَمُوهُمْ أَنْ تَطَّوَّهُمْ فِتْنَتِيكُمْ مِنْهُمْ مَعَرَّةٌ بَغِيرَ عِلْمٍ لِّيُدْخَلَ اللَّهُ فِي رَحْمَتِهِ مَنْ يَشَاءُ لَوْ تَزَيَّلُوا لَعَذَّبْنَا الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا